

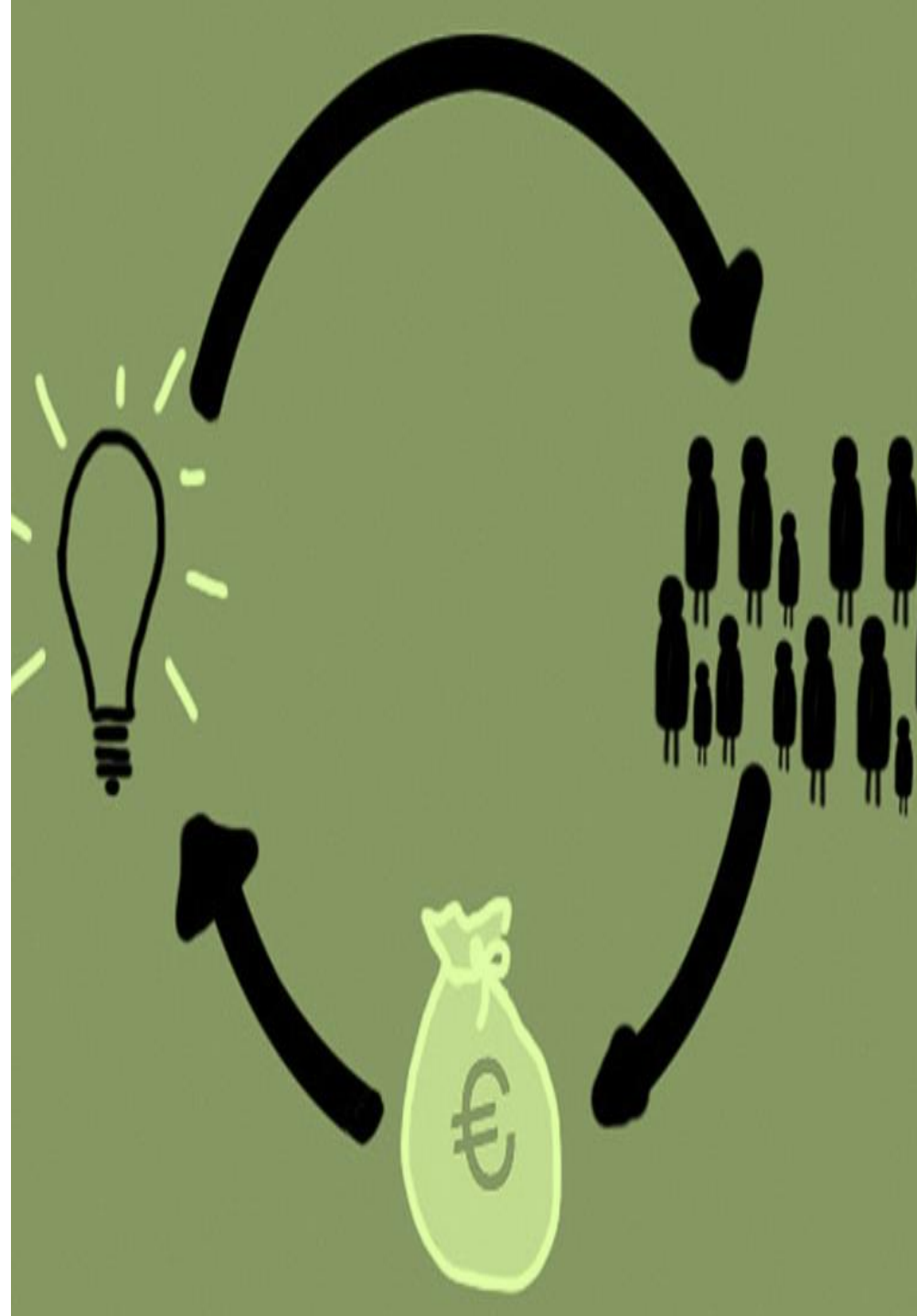
FINANCIERINGS VORMEN

in de
gebiedsontwikkeling

Krimpcafe 17 maart 2016

*Jasper Dijkstra, Suzan Veenhuis, Chantal
Robbe*

PAS bv

Inhoud

DEEL I Systematiek en invalshoek

DEEL II Financieringsvormen

DEEL III Casuïstiek

DEEL I

Invalshoek

Systematiek

Invalshoek

Behoeftte nieuwe financieringsvormen in de GO

1. Uitgangspunten
2. Toepasbaarheid
3. Organische gebiedsontwikkeling

Organische gebiedsontwikkeling

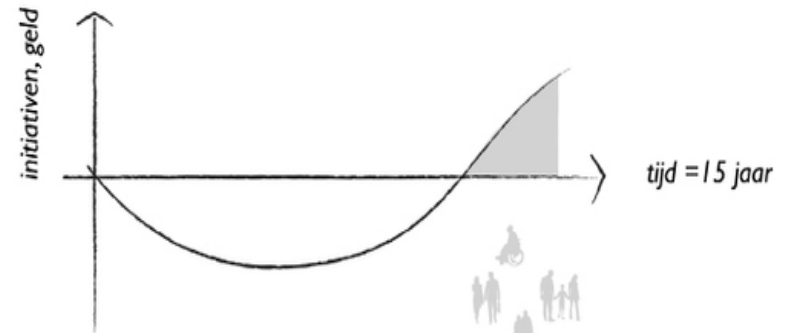
Proces i.p.v. project: meer circulair ontwikkelen

Rollen van partijen zijn anders: grote professionele ontwikkelende partijen maken plaats voor meerdere partijen en eindgebruikers

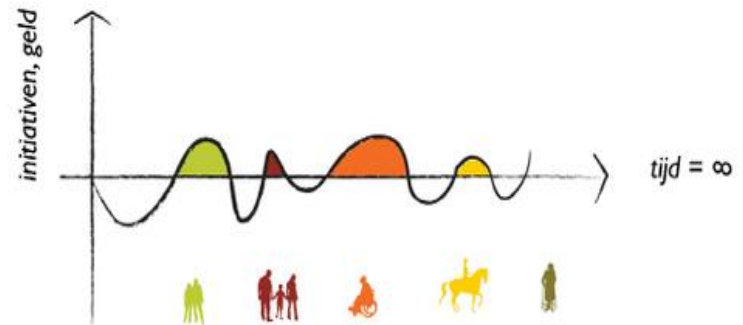
Gemeente **faciliterend** (i.p.v. risicodragend en exploiterend)

Minder **badkuip**, meer voetenbadjes (integrale gebiedsexploitatie versus grex)

Wat zijn verdienmodellen?

Wat zijn financieringsvormen?

Setting OG

type gebiedsontwikkeling

klassiek

rol gemeente	actief
vorm	grootschalig
rendement	financieel en op economische waarden
sturing	aanbod
OR	in beheer
partijen	gemeente, ontwikkelaars, corpo

Instrumentarium

grex
kostenverhaal
BP
SD plan
gemeentebegroting
projecten

organisch

rol gemeente	faciliterend /regisserend
vorm	integraal
rendement	financieel, gericht hoogwaardig hergebruik
sturing	vraaggericht
OR	eigen beheer
partijen	gemeenten en bottom uppers

gebiedsexploitatie /financieringsvormen
voorzorgsvoorzieningen
Stip op de horizon/concepten
bottom up/tijdelijk gebruik /spelregels
eindgebruikers exploitatie
proces

duurzaam

rol gemeente	<i>indeling past niet, zie nieuwe GO</i>
vorm	
rendement	
sturing	
OR	
partijen	

verdienmodellen

waar staan wij nu: wat is er aan de hand
transitiefase

Systematiek

1. Duidelijkheid: Financierbaarheid of haalbaarheid
2. Wat is het probleem (m.a.w. hoe verdien je structureel geld ?)
3. Ondernemerschap stimuleren

Nieuwe systematiek?

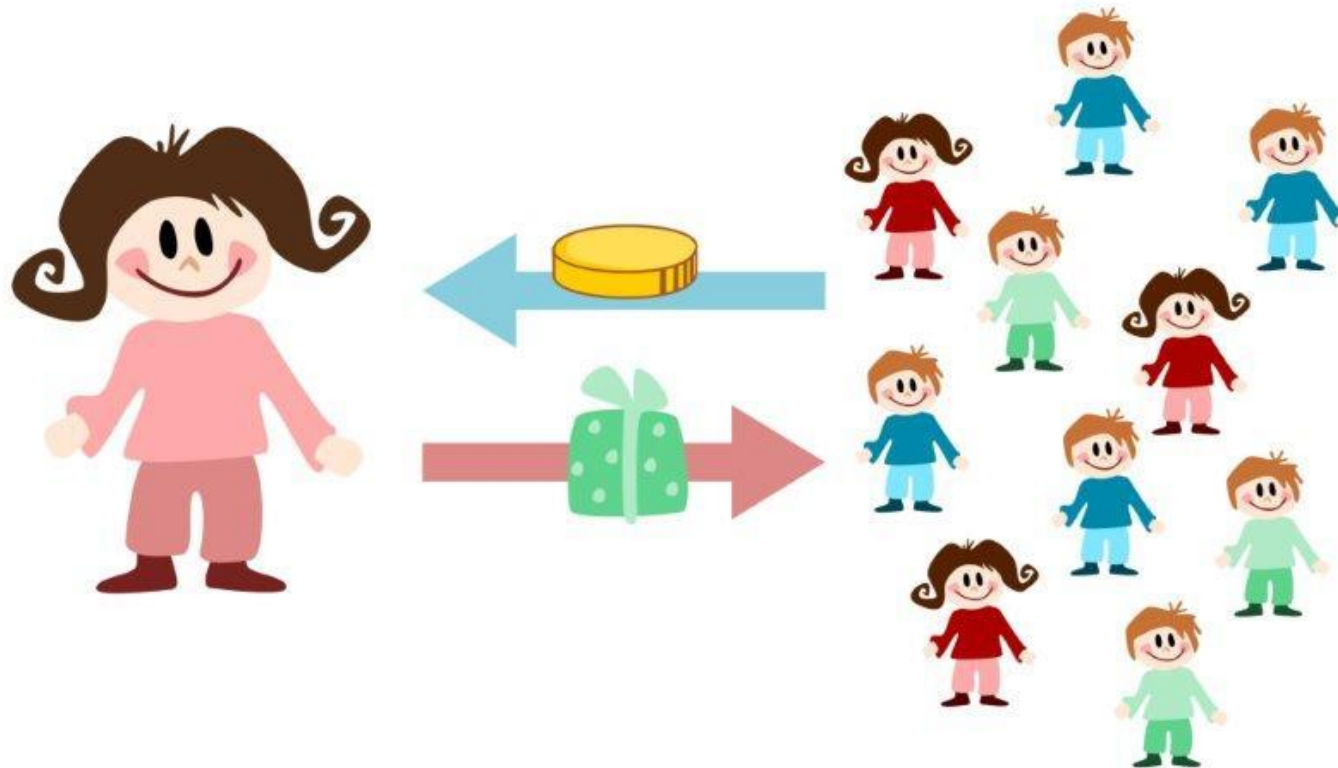
- Differentiatie in de gebieden
- Participerende gemeente
- Geen eenvoudige opgave
- Democratische legitimatie

Werkwijze

- Wat is het probleem in het gebied?
- Hoe gaan wij dat oplossen?
- En met wie?

Zoek binnen huidige RO naar nieuwe kaders:

Maatschappelijk rendement

Deel II   Financieringsvormen

- Fondsvorming
  - Crowdfunding
  - Ingroei huur
- *Energie- en zorgcoöperatie*

Kenmerken

- Partijen die investeren in beeld
- Gemeenten met een kader!
- Duidelijkheid over de publiek- private verhoudingen
- Weet wat een fonds is

Fonds wordt nog altijd gezien als een publieke taak!

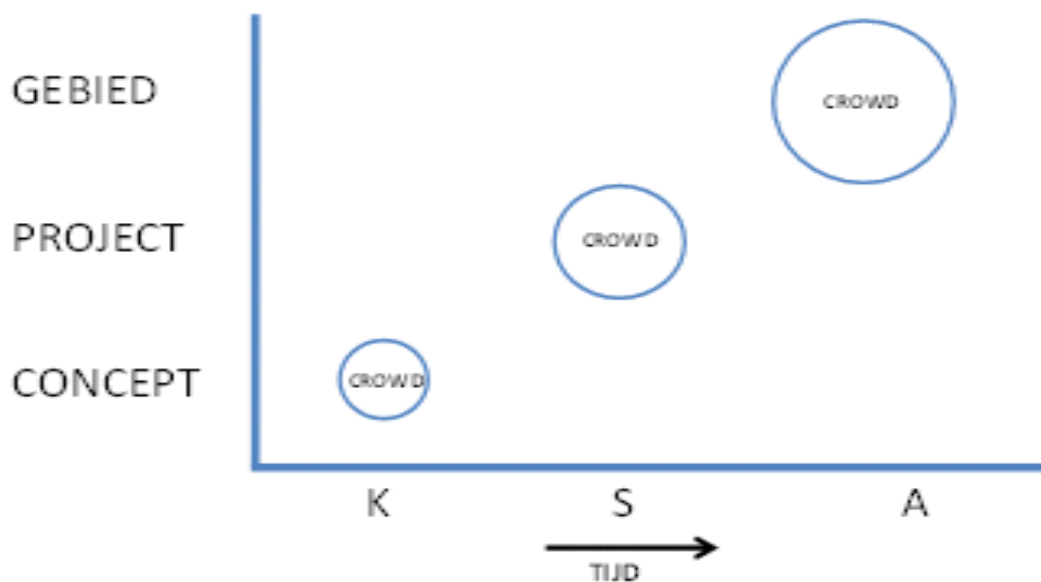

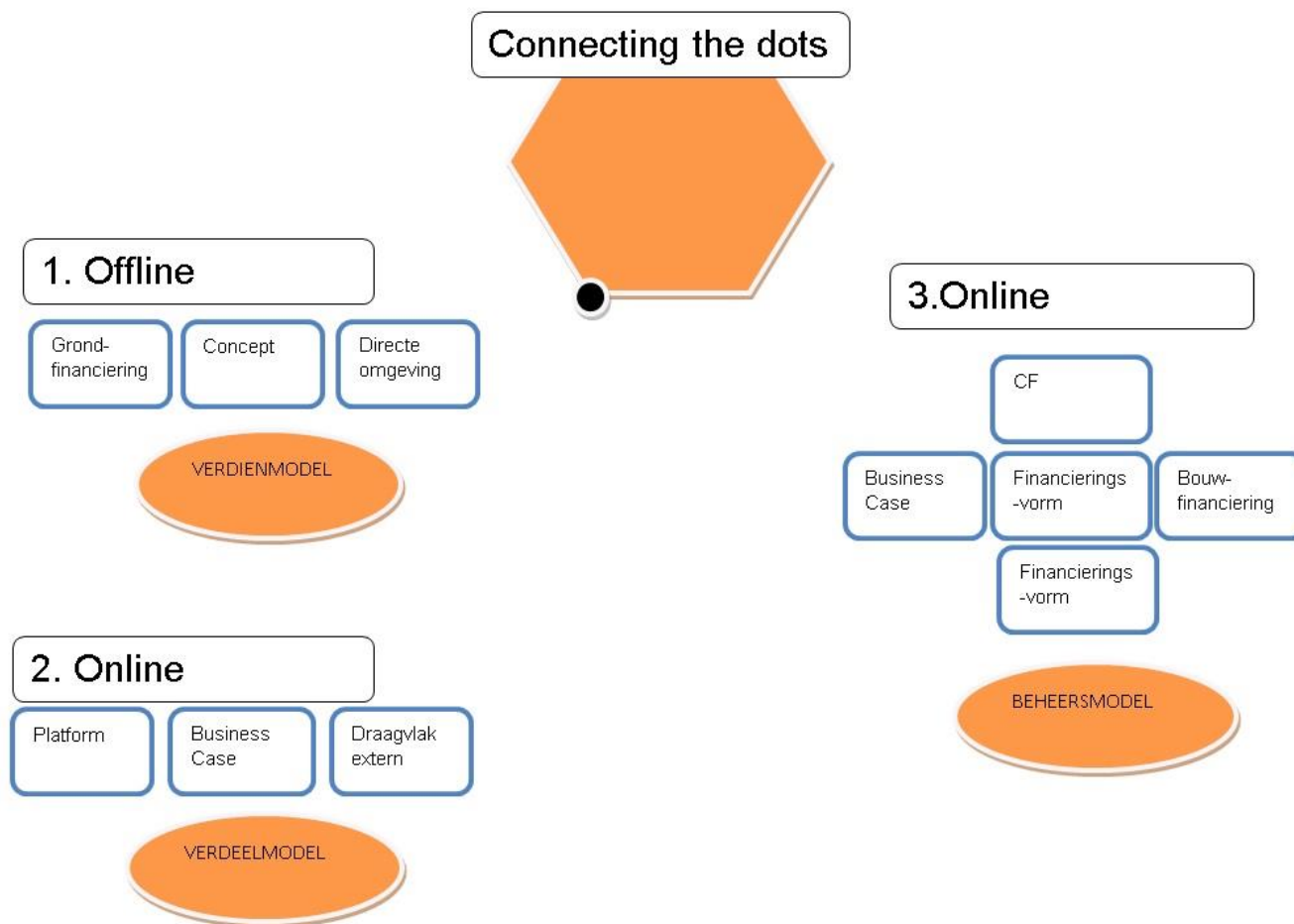
Kenmerken

PROCES CROWDFUNDING

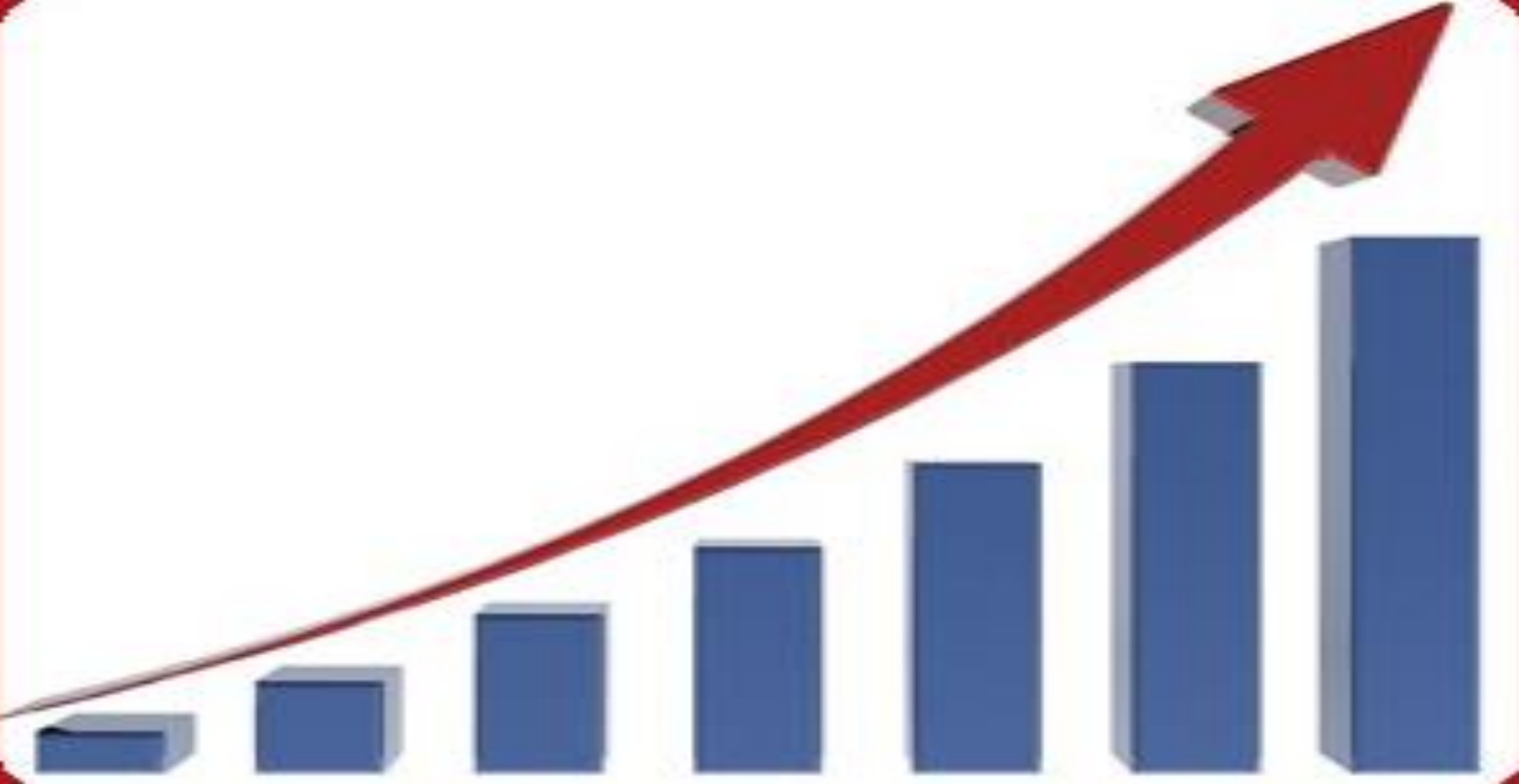

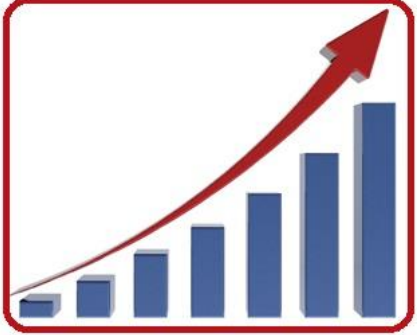
Kenmerken

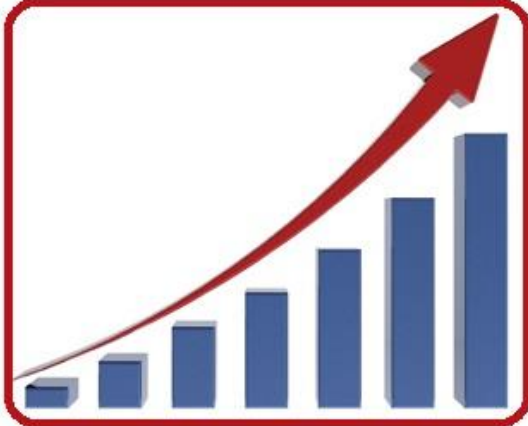
Tapijnkazerne: eetbare stad

Kenmerken

- Omzet huur
- Risico: partij in beeld
- Nieuwe vormen !

Deel III CASUISTIEK

Heemtuin, Menterwolde bedrijfs-exploitatie plan bottom up

Enschede – Lagerhuis

Stadsdeel: Roombeek

Wijk: Op de Brouwerij

Woon-, werk- en winkelhart

Lagerhuis

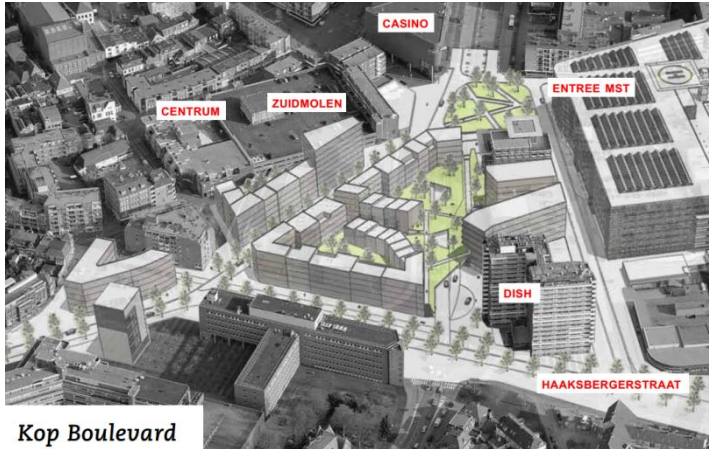
Perceelgrootte: 1.100 m²

Grondeigenaar: gemeente

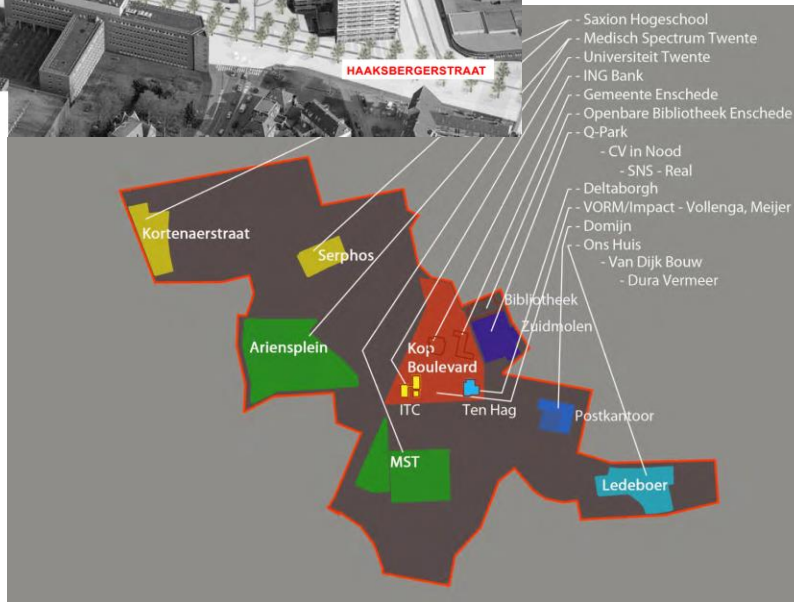
Financieringsmodellen:

- crowdfunding (concept solids)
- ingroei huur

Enschede – Stadsweide

Kop Boulevard

Zuidflank binnenstad

Herstructurering en hergebruik

Veel eigenaren

Veel stakeholders

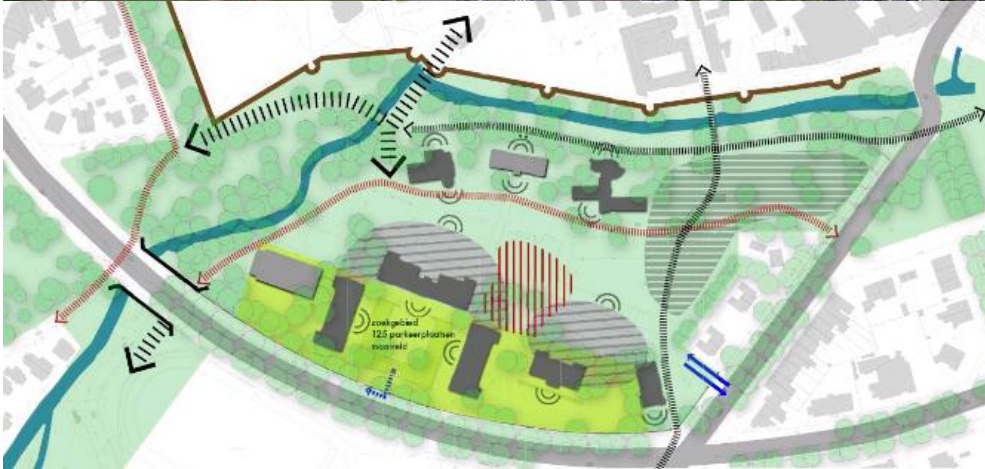
Financieringsmodellen:

Kop Boulevard: fondsvorming

Kennishuis: ingroei huur

Overige locaties: crowdfunding en ingroei huur

Maastricht – Tapijnkazerne

Monumentale gebouwen:

- Eigenaar: Universiteit Maastricht en Prov. Limburg
- Herbestemming (onderwijs en onderzoek)

Terrein

- Eigenaar: gemeente Maastricht
- Toevoegen aan naastgelegen stadspark

Financieringsmodellen:

- Caseflowmanagement: ingroei huur
- Businesscase: crowdfunding

Maastricht – Roserije

Aandachtswijk: de Heeg
Wijkwinkelcentrum: de Roserije
Bottum-up met bewoners

Opzetten ontwikkelstrategie

Financieringsmodellen

- Crowdfunding voor initiatieven
- Fondsvorming voor realisatie winkelcentrum
- Ingroei huur als financiële aanjager

Gouda en Eindhoven

GOUDA – Goudasfalt

EINDHOVEN –VDMA

Workshop “*serious business*”